

UIT DE HISTORIE VAN BUSSUM EN OMGEVING

Joodse school in Bussum

In november 1940 wordt Isaak (IJs) Vissel, leraar aan Instituut Gooiland, net als alle Joodse collega's in den lande, door de bezetter uit zijn functie gezet. Hij moet de school verlaten; zijn drie kinderen blijven als leerlingen achter.

Op 28 augustus 1941 komt de verordening als gevolg waarvan de Joodse kinderen van de scholen worden verwijderd. Onge-

veer 20 leerlingen keren na de vakantie niet terug. In centrumgemeenten, waarvan Bussum er één is, moeten aparte Joodse scholen worden gesticht. In afwachting daarvan gaat Vissel onderwijs geven in een klasje dat tijdelijk zijn intrek neemt in een ruimte boven de synagoge aan de Kromme Englaan.

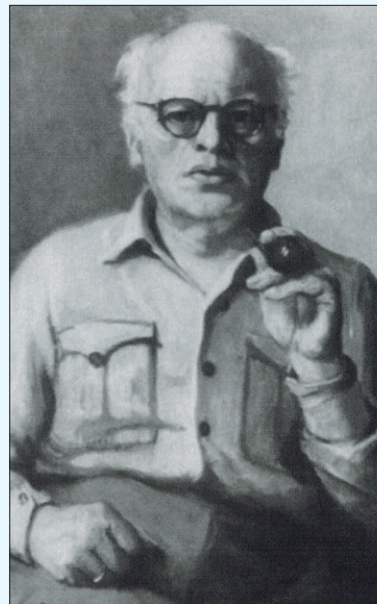
Op 16 december 1941 wordt de Joodse school geopend. De leer-

lingen krijgen les op twee adressen: Montessoriaantjes in een villa aan de Mecklenburglaan 14 en de anderen op de Willemsslaan 19. Isaak Vissel wordt aangesteld als hoofd van de school die 100 leerlingen telt.

Vissel streeft er vooral naar om het de kinderen zoveel mogelijk naar de zin te maken. "We wisten natuurlijk niet hoe erg het zou worden", weet zijn zoon Nico, die zelf een van de leerlingen was, zich te herinneren.

Voor Vissel is de school tevens een mogelijkheid om talrijke Joodse landgenoten uit de greep van de Duitsers te houden. Het aantal 'leerkrachten' dat hij aan de school verbindt is daarom aanzienlijk.

Het leerlingental neemt in de eerste maanden van 1942 sterk

Isaak Vissel, geschilderd door Carl Schlüter

af. Joodse gezinnen worden massaal weggevoerd. Eind juni besluit de gemeente de school per 1 juli op te heffen. Er zijn dan nog een kleine 25 leerlingen over. Op aandringen van onder meer de Joodsche Raad, wordt wederom een onderwijsvoorziening getroffen. De nieu-

we school, waar Vissel opnieuw de leiding krijgt, komt in het pand aan de Mecklenburglaan. Medio oktober kan hij van start gaan. Er resteren tegen die tijd 17 leerlingen, verdeeld over vijf klassen. In december 1942 valt het doek voor de tweede school. Er zijn nauwelijks leerlingen over.

De familie Vissel duikt onder en met geldelijke steun van ouders van leerlingen en oudleerlingen brengen de Vissels de laatste oorlogsjaren in Friesland door. Enige weken voor de bevrijding worden Vissel en zijn beide zoons opgepakt. Hun verblijf in Westerbork duurt kort.

Eind mei 1945 ontvangt Instituut Gooiland een briefkaart van Vissel dat hij spoedig naar Bussum wil terugkeren zijn afgebroken arbeid weer wil opnemen.

Klaas Oosterom

Bron: Meer voetstappen in het stof. Gooilandschool 1878-2003

Mecklenburglaan 14 (links) in 2020

**Historische Kring
Bussum**
Stationsweg 3 1404 AN Bussum
www.historishekringbussum.nl
tel. 035-69 129 68
www.facebook.com/HistorischeKringBussum